

اصول عدالت علوی

فرمان امام علی علیه السلام به مالک اشتر

مؤسسه فرهنگی قدر ولایت

اصول عدالت علوی - فرمان امام علی علیه السلام به مالک اشتر

ناشر: مؤسسه فرهنگی قدر ولایت

نوبت چاپ: اول ۱۳۷۹ شماریگان: ۵۰۰۰ جلد

طراحی جلد و حروفچینی: ظریفیان

لیتوگرافی: نیما چاپ: کیوان صحافی: سبحان

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

شابک ۱-۰۳-۷۲۹۲-۷۹۶۴-۱۹۶۴-۰۳-۱-۹۶۴-۷۲۹۲-۰۳-۱ ISBN 964-7292-03-1

از معاونت نظارت و ارزیابی سازمان عقیدتی سیاسی نیروی انتظامی به سبب کار خوبی که روی فرمان مبارک امام علی علیه السلام انجام داده و اجازه نشر آن را به این مؤسسه داده‌اند سپاسگزاری می‌نماییم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار.....
۹	فصل اول: اساسی ترین هدف و مأموریت حکومت اسلامی.....
۱۰	فصل دوم: صفات و مشخصات مسؤولین حکومت اسلامی.....
۱۲	فصل سوم: وظایف کلی مسؤولین در برابر ملت.....
۱۲	بخش اول: خطوط کلی وظایف.....
۱۵	بخش دوم: مسأله خاصان و مشخصات آنان.....
۱۶	توده ملت و مشخصات آنان.....
۱۶	بخش سوم: وظایف مسؤولین در مورد عیوب ملت.....
۱۷	فصل چهارم: وزراء و مشاورین حکومت.....
۲۰	فصل پنجم: حقوق ملت.....
۲۰	بخش اول: اصول کلی.....
۲۱	بخش دوم: شناخت طبقات جامعه.....
۲۲	بخش سوم: اهداف و مأموریت های ارتش و سپاه اسلامی.....
۲۳	بخش چهارم: نیاز کلیه طبقات جامعه به یکدیگر.....
۲۴	بخش پنجم: وظایف مسؤولین در برابر حقوق ملت.....
۲۵	فصل ششم: ارتش و سپاه اسلامی و انتخاب فرماندهان.....
۲۵	بخش اول: انتخاب فرماندهان.....
۲۶	بخش دوم: وظایف رهبر نسبت به ارتش و سپاه.....
۲۷	بخش سوم: مشخصات فرماندهان ارتش و سپاه.....
۲۸	فصل هفتم: وظایف متقابل مسؤولین و ملت.....
۳۰	فصل هشتم: مرجع اصلی حل اختلافات.....
	عنوان
	صفحه
۳۱	فصل نهم: قاضیان عدالت.....
۳۱	بخش اول: صفات قاضیان عدالت.....
۳۲	بخش دوم: وظایف زمامدار نسبت به قاضیان.....
۳۳	فصل دهم: کارمندان و کارگزاران دولت.....
۳۳	بخش اول: انتخاب و صفات کارگزاران.....
۳۴	بخش دوم: وظیفه مسؤولین نسبت به کارگزاران.....

۳۵	فصل یازدهم: بازرس و بازرسان کشور
۳۶	فصل دوازدهم: مالیات و بیت‌المال و مالیات دهندگان
۳۸	فصل سیزدهم: دبیران و نویسندگان دولتی
۴۰	فصل چهاردهم: بازرگانان و صنعتگران
۴۰	بخش اول: مجریان اقتصاد
۴۱	بخش دوم: نظارت مستقیم دولت بر اقتصاد کشور
۴۳	فصل پانزدهم: طبقه محرومین و مستضعفین جامعه
۴۳	بخش اول: محرومین جامعه
۴۳	بخش دوم: وظایف مسئولین نسبت به محرومین
۴۶	فصل شانزدهم: دادرسی مستقیم ملت در مقابل مسئولین
۴۸	فصل هفدهم: وظایفی که رهبر و مسؤول شخصاً عهده‌دار آنهاست
۴۹	فصل نوزدهم: رهبر و مسئولین و مسأله خاندان و نزدیکان
۵۱	فصل بیستم: وظیفه مسؤول در مقابل اتهامات علیه او
۵۳	فصل بیست و یکم: قراردادهای صلح با دشمن
۵۳	بخش اول: اصول و خطوط اصلی پیمانها
۵۴	بخش دوم: مسائل درباره پیمانهای صلح
۵۶	فصل بیست و دوم: خطوط اصلی و وظایف فردی و اجتماعی مسؤول
۶۰	فصل بیست و سوم: دعا و طلب رحمت و شهادت
۶۲	پیوست: مناجات حضرت علی <small>علیه السلام</small>

باسمه تعالی

پیشگفتار

سال ۱۳۷۹ با داشتن دو عید بزرگ و مبدأ ولایت یعنی روز غدیر، از سوی مقام عظمای ولایت، سال مولی امیرالمؤمنین علی علیه السلام نامگذاری شد. قطعاً فلسفه این نامگذاری، جدای از شعارها و بزرگداشت‌ها و جشنها، شناخت سیره عملی آن بزرگوار در ابعاد مختلف و نزدیک کردن خود به آن وجود مبارک است.

«هر فرد مسلمان باید این مشعل عظیم (علی علیه السلام) را بر بالای قلّه حیات ببیند و به سمت او حرکت کند.»

نکته‌ای که ضرورت دارد در پیشگفتار بدان اشاره کنیم و با حرکت به سمت این قلّه حیات همخوانی دارد، عوامل اقتدار آن حضرت و در عین حال مظلومیت آن بزرگوار است.

می دانیم که وجود مبارک امیرالمؤمنین علیه السلام، مجمع صفات متضاد است و یکی از این خصوصیات، اجتماع دو ویژگی مظلومیت و اقتدار است.

یقیناً عواملی که اسباب اقتدار علی علیه السلام است، موجب قوت و قدرت هر فرد عامل به سیره آن حضرت نیز خواهد شد و در مورد ویژگی مظلومیت نیز همینطور است.

اقتدار حضرت در ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، شخصیتی، روحی، اخلاقی و اعتقادی، اقتداری است که مبرا و عاری از هرگونه قدرت مداری و دنیاگرایی و حق‌گریزی است. اصلاً چنین اقتداری است که نام و یاد و راه آن امام همام را زنده و درخشان و مشعل عظیم و قلّه حیات ساخته است. هر طالب و مشتاق چنین عزت و اقتداری بایستی آن را در وجود عزیز امام علی علیه السلام بشناسد و بدان اقتدا نماید. بطور قطع می‌توان ادعا کرد که اصول این عزت و اقتدار و محبوبیت و در عین حال گمنامی و مظلومیت، در نامه مبارک امام علیه السلام به سردار با وفای اسلام، مالک اشتر

نخعی به عنوان استاندار و حاکم مصر، منعکس شده است. در این نامه، از شناخت تاریخ و جغرافیای منطقه تحت فرمان و حکومت‌های پیشین، تا فهم مردم و تأثیرگذاری هر طبقه در نظام سیاسی و اجتماعی و اقتصادی جامعه و نگرش و رفتار صحیح و اسلامی با این طبقات، تا خودسازی و اصلاح نفس و تهذیب درون، به محکم‌ترین بیان و منطقی‌ترین استدلال و روش‌ترین شیوه، مطرح و تبیین شده است.

با این باور است که اقدام به طبع و نشر منشور حکومتی امام علی علیه السلام نمودیم و آن را «اصول عدالت علوی» نام نهادیم. مسئولین نظام در هر رتبه و مقام و مسندی که هستند، نسبت به سایر اقشار به تبعیت و اجرای بندهای این منشور اولی‌ترند. چگونه مدیر و مسئولی را در نظام اسلامی مجسم و تصویر نمود که از خط مشی تعیین شده توسط مولایش پیروی ننموده و یا توجه بایسته را بدان نداشته باشد؟ چگونه می‌توان مسئولی را در نظام دینی سراغ گرفت که حساسیت‌های لازم را نسبت به برخورد با زبردستان، رفتار با بیت‌المال، بی‌توجهی به مطالبات خاصان و رعایت مصالح و منافع عمومی و ... را نداشته باشد؟

اقتدار امام علی علیه السلام از عمل مو به موی همین دستوراتی است که به مالک اشتر مرقوم فرموده‌اند و چگونه مسئول و مدیری می‌تواند طالب اقتداری هم جهت و همخوان با اقتدار مولایش باشد اما از عمل به این دستورات - آنهم بصورت جزء به جزء - غافل بماند یا بخشهایی از این مجموعه کامل و بهم بسته و پیوسته را نادیده بگیرد؟

عدالت علوی، ظلم‌ستیزی علوی، مردم‌داری علوی، اصلاحگری علوی، دنیا‌گریزی علوی، حق‌گرایی علوی، نوازش علوی، تازیانۀ علوی، امانت‌داری علوی، خودسازی علوی، منطلق علوی، سیاستمداری علوی، اخلاص علوی، مسئولیت‌پذیری علوی و در یک کلام دینداری علوی در این نامه بصورت راهبردی برای همه عاشقان ولایت و رهروان حکومت دینی تنظیم شده است و ما در آزمایش جدید نظام دینی، بیش از پیش به عمل به این مجموعه نیازمندیم. خداوند توفیق آن را به همه ما و مسئولین و مدیران عطا فرماید.

قطعاً توفیق عمل به توصیه‌های مولی، حلال همه مشکلات نظام اسلامی خواهد بود. والسلام علیکم.

انتشارات قدر ولایت